

Štátny ústredný banský archív v Banskej Štiavnici

"RUDA" Banské a hutnícke závody, úč. spol. v Rudňanoch

Hlavná správa v Bratislave

(1937) 1941 - 1946

RB

Banská Štiavnica 1977

Úvod.

Vznik a právne pomery firmy "Ruda", banské a hutnícke závody, úč. spol. v Rudňanoch, hlavná správa v Bratislave.

Firma "Ruda" banské a hutnícke závody, úč. spol. so sídlom v Rudňanoch, (predtým Koterbachy) bola založená na valnom zhromaždení účastinárov, konanom dňa 15.III. 1941 v Bratislave. 1/ K založeniu firma "Ruda" dalo podnet Vítkovické banské a hutné ťažiarstvo v Moravskej Ostrave, ktorému patrili na Slovensku manganorudné bane v Kíšovciach a železorudné bane v Rudňanoch (Koterbachy). Založením novej spoločnosti slovenské závody Vítkovického banského a hutného ťažiarstva v Moravskej Ostrave sa osamostatnili a zároveň bola splnená požiadavka § 4 zákona zo dňa 29.III. 1940 č. 89 Sb. z.

Účelom spoločnosti "Ruda" bolo:

1. Ťažiť a ďalej spracovávať rudy a minerálie.
2. Získávať, najímať, obhospodarovať, alebo dávať do árendy iné podniky.
3. Obchodovať na vlastný, alebo iný účet s výrobkami vlastnej alebo cudzej výroby a s príbuznými výrobkami.
4. Vykonávať všetky vedľajšie živnosti a obchody slúžiace podniku.
5. Zúčastniť sa každou podľa práva prípustnou formou na rovnakých alebo príbuzných priemyselných, banských, hutníckych, obchodných a iných podnikoch.

Hlavným účastníkom firmy "Ruda" bolo banské a hutné ťažiarstvo v Moravskej Ostrave. Vlastnilo 24 994 účastín po 1000 Ks, menovitej hodnoty. Zbývajúcich 6 účastín upísali súkromné osoby. 2/

Vítkovické banské a hutné ťažiarstvo v Moravskej Ostrave odovzdalo novozaloženej spoločnosti ako protihodnotu za účastiny v Markušovciach, Odoríne, Poráči, Závadke, Hôrke, Kíšovciach, Prakovciach a Helcmanovciach, **banské polia** v Poráči, Gelnici, Žakarovciach, Helcmanovciach, Horných Slovinkách, Hôrke, Kíšovciach a Švábovciach, **výhradné kutby** v Práči, Odoríne, Závadke, Spišských Vlachoch, Krompachoch, Markušovciach, Nálepke (Vondrišiel), Švedlári, Slovinkách, Helcmanovciach, Gelnici, Kíšovciach, Švábovciach, Hôrke, Mníšku nad Hnilcom, Prakovciach a Bobrovci, **obytné domy** v Odoríne, Poráči, Závadke, Markušovciach, Kíšovciach, Švábovciach, Hôrke, **prevádzkové budovy** v Odoríne, Poráči,

Markušovciach, Kišovciach, Švábovciach, Helcmanovciach. Ďalej dalo Banské a hutné ťažiarstvo vodné oprávnenia, rôzne koncesie a pod., všetko malo čistú hodnotu 25, 866. 363,46 Ks. 3/ Styk závodov v Kišovciach a Rudňanoch s ústrednými úradmi v Bratislave, hlavne so Slovenskou národnou bankou v Bratislave vykonávala hlavná správa firmy "Ruda", ktorá mala sídlo v Bratislave. Hlavná správa vykonávala svoju činnosť až do roku 1946. Podľa dekrétu prezidenta republiky č. 100/1945 a vyhlášky číslo 1113 ministra priemyslu zo dňa 7. marca 1946 firma "Ruda" bola znárodnená a jej majetková podstata v Rudňanoch a v Kišovciach pripadla 1. januára 1946 Železorzudným baniam, n.p. v Spišskej Novej Vsi. Majetkovú podstatu Hlavnej správy firmy "Ruda" v Bratislave získalo Oblastné riaditeľstvo baní a hüt n.p. na Slovensku so sídlom v Bratislave.

Usporiadanie písomností.

Zachované písomnosti firmy "Ruda" predstavujú len zlomok registratúry hlavnej správy firmy "Ruda" so sídlom v Bratislave. Do archívnej úschovy Štátneho ústredného banského archívu v Banskej Štiavnici (vtedy ÚBA pre Slovensko) sa dostali v roku 1953 spolu s písomnosťami Oblastného riaditeľstva baní a hüt, n.p. na Slovensku so sídlom v Bratislave, kde boli neskôr vyčlenené.

Zachované písomnosti tvoria spisový a účtovný materiál. Pôvodná spisová manipulácia sa zo spisov nedá zistiť. Pri terajšom usporadovaní a spracovaní fondu sme uznali za výhodnejšie usporiadať spisový materiál podľa vecného obsahu nasledovné:

1. Zápisnice zo zasadaní.
2. Právne záležitosti.
 - a/ organizačnoprávne
 - b/ majetkoprávne
3. Korešpondencia.
4. Objednávky.

Spisy v jednotlivých skupinách sú usporiadané chronologicky.

Účtovný materiál fondu tvoria devízové ohlášky k vývozu praženej železnej rudy I a III,

manganovej rudy a barytu, ďalej zošity kontrolných listov pre hromadné povolenie vývozu praženej železnej rudy I a III, manganovej rudy a barytu. Rôzny účtovný materiál tvoria účtovné súvahy, zoznamy výdavkov v hotovosti a pokladničné príjmové a výdavkové doklady. Účtovné písomnosti sú v jednotlivých skupinách usporiadané chronologicky.

Spracovanie inventára.

Inventárnu jednotku pri spisovom materiáli tvorí vecná skupina spisov z ročného, prípadne z viacročného obdobia. Inventárny záznam pozostáva z inventárneho čísla, roku alebo časového rozpätia a čísla krabice.

Inventárnu jednotku pri účtovnom materiáli tvoria písomnosti za mesačné obdobie, alebo niekoľkomesačné obdobie. Inventárny záznam pri účtovnom materiáli pozostáva z inventárneho čísla, mesačného, alebo niekoľkomesačného časového rozpätia a čísla krabice.

Možnosti využitia fondu.

Medzi písomnosťami firmy "Ruda" najdôležitejšie sú zápisnice zo zasadaní valného zhromaždenia a správnej rady. Medzi nimi sú zachované i zápisnice zo zasadaní správy a dozorného povereníctva firmy "Krompašské závody na meď, úč.spol. v Bratislave". Toto je možné vysvetliť tým, že firma "Ruda" už v roku 1942 snažila sa vytvoriť na východnom Slovensku veľké uzavreté banské územie. Získala totiž väčšinu akcií Krompašských závodov na meď, úč. spol. v Bratislave. Pre užšiu spoluprácu boli zlúčené aj hlavné správy oboch firiem.

Organizačnoprávne písomnosti poskytujú údaje o založení firmy "Ruda", jej zápise do obchodného registra, ďalej o stanovách firmy Krompašské závody na meď, úč. spol., jej zmeny v registri a pod. Majetkoprávne písomnosti poskytujú údaje o majetku firmy, jeho nadobúdaní, ďalej o poplatkových povinnostiach a pod. Z účtovného materiálu devízové ohlášky a zošity kontrolných listov poskytujú prehľad o množstve a finančnej hodnote vyvezenej praženej

železnej rudy, manganovej rudy a barytu. Získaný rôzny účtovný materiál poskytuje len čiastočný obraz o účtovnej agende a hospodárení firmy "Ruda".

Fond usporiadal a inventár vypracoval v roku 1977 Jozef Surovec.

SNA, Slovenský banský archív

Poznámky.

1/ Štátny ústredný banský archív, fond "RUDA", banské a hutnícke závody, úč. spol. v Rudňanoch, hlavná správa v Bratislave (ďalej len RB), inv. č. 6, spis z 26.III. 1941.

2/ Tam, inv. č. 6, spis z 29.III. 1941

3/ Tam, inv. č. 7.

SNA, Slovenský banský archív

Zoznam použitých skratiek.

č.	-	číslo
Sl. z.	-	Slovenský zákonník
spol.	-	spolok, spoločnosť
Úč. spol.	-	účastinná spoločnosť

SNA, Slovenský banský archív

I. Spisový materiál.

A. Podací protokol.

inv. č.	rok	č.
1. Podací protokol.	1945, 1946	1 - 467, 1 - 183

B. Spisy.

1. Zápisnice zo zasadaní.

inv. č.	rok	krabica
2. Zápisnice zo zasadaní valného zhromaždenia účastinárov firmy "Ruda".	1942 - 1945	1
3. Zápisnice zo zasadaní správnej rady firmy "Ruda".	1941 - 1944	1
4. Zápisnice zo zasadaní správy a dozorného povereníctva firmy "Krompašské závody na meď, úč. spol. v Bratislave.	1940, 1942, 1944	1

5. 1941 - 1942 1
Zápisnice zo zasadaní dozornej rady firmy "Ruda".

2. Právne záležitosti.

a/ Organizačnoprávne.

6. 1938 - 1944 1
Predbežné povolenie na založenie úč. spol. "Ruda", značenie prokuristov firmy "Ruda", povolenie na založenie firmy "Ruda", súhlas k zapísaniu firmy "Ruda" do firemného registra, správa o založení firmy "Ruda", zápis firmy úč. spol. firmy "Ruda" do obchodného registra, potvrdenie závodu Krompachy - Slovinky za banký podnik, ustanovenie Dr. Jána Porubjaka za dočasného správcu podniku Krompašské závody na meď, úč. spol. v Bratislave, výpis z registra o firme "Krompašské závody na meď, úč. spol.", stanovy firmy Krompašské závody na meď, úč. spol., zmeny a dodatky v registri zapísanej firmy, Krompašské závody na meď, úč. spol., ustanovenie členov správnej a dozornej rady firmy Krompašské závody na meď, úč. spol., v Bratislave a i.

b/ Majetkoprávne.

7. 1941 - 1943 1
Zoznamy majetku firmy "Ruda", oznámenie komisie pri Slovenskej národnej banske v Bratislave o nadobudnutí 24 994 účastín spol. firmy "Ruda", poplatková povinnosť firmy "Ruda" od samostatných tuzemských závodov, zmeny vlastníckeho práva firmy "Ruda" v pozemkových knihách, prepis 329 výhradných kutieb Vítkovického banského a hutníckeho ťažiarstva v Moravskej Ostrave na firmu "Ruda", prepis názvu povrchovej miery "Anna" v Krompachoch na názov "Ruda", výpis z bankých kníh v Levoči, svedecký zápis prevodu vecného vkladu Vítkovického banského a hutného ťažiarstva v Moravskej Ostrave na firmu "Ruda", ustálenie daňových poplatkov firmy "Ruda" a i.

3. Korešpondencia.

8.	1944	1
	Korešpondencia Hlavnej správy firmy "Ruda" s vedením prevádzky v Rudňanoch.	
9.	1944	1
	Korešpondencia firmy "Ruda" s Vítkovickým banským a železohutníckym ťažiarstvom v Moravskej Ostrave.	
10.	1942	1
	Korešpondencia firmy "Ruda" s Martinom Schäfferom - maliarom a natieračom v Levoči - Poprade.	
11.	1941 - 1943	1
	Korešpondencia firmy "Ruda" s Karolom Kleinom - stavebným majstrom v Spišskej Novej Vsi.	
12.	1941 - 1943	1
	Korešpondencia firmy "Ruda" so stavbyvedúcimi v Rudňanoch - architektmi Jánom Chudom a Artúrom Rozhonom.	
13.	1941 - 1943	2
	Korešpondencia firmy "Ruda" so stavebným podnikom "Pittel" a Brausewetter v Poprade.	
14.	1942 - 1943	2
	Korešpondencia firmy "Ruda" so stavebným podnikom A. Niklasa v Kežmarku.	
15.	1942 - 1943	2
	Korešpondencia firmy "Ruda" so stavebným podnikom "Stehlík a spol." v Handlovej.	
16.	1942 - 1944	2
	Korešpondencia firmy "Ruda" s firmou Jozef Šašinka architekt a stavebný majster v Poprade.	
17.	1941 - 1945	2
	Rôzna korešpondencia.	

4. Objednávky.

18.	1942 - 1944	3
	Objednávky firmy "Ruda" u Vítkovického banského a železohutníckeho ťažiarstva v Moravskej Ostrave.	
19.	1942, 1944	3
	Objednávky firmy "Ruda" u rôznych firiem.	

II. Účtovné písomnosti.

1. Devízové ohlášky k vývozu praženej železnej rudy I a III.

20.	(júl) 1941	4
	Devízové ohlášky k vývozu praženej železnej rudy I.	
21.	(júl) 1941	4
	Devízové ohlášky k vývozu praženej železnej rudy III.	
22.	(september) 1941	4 - 5
	Devízové ohlášky k vývozu praženej železnej rudy I.	
23.	(október) 1941	5
	Devízové ohlášky k vývozu praženej železnej rudy I.	
24.	(október) 1941	5
	Devízové ohlášky k vývozu praženej železnej rudy III.	
25.	(december) 1941	6
	Devízové ohlášky k vývozu praženej železnej rudy I.	
26.	(13. - 29. január) 1942	6
	Devízové ohlášky k vývozu praženej železnej rudy I.	

27. (marec) 1942 6 - 7
Devízové ohlášky k vývozu praženej železnej rudy I.
28. (apríl) 1942 7
Devízové ohlášky k vývozu praženej železnej rudy I.
29. (máj) 1942 7
Devízové ohlášky k vývozu praženej železnej rudy I.
30. (1. - 17. jún) 1942 8
Devízové ohlášky k vývozu praženej železnej rudy I.
31. (jún) 1942 8
Devízové ohlášky k vývozu praženej železnej rudy III.
32. (august) 1942 8
Devízové ohlášky k vývozu praženej železnej rudy III.
33. (september) 1942 8
Devízové ohlášky k vývozu praženej železnej rudy I.
34. (október) 1942 8 - 9
Devízové ohlášky k vývozu praženej železnej rudy I.
35. (október) 1942 9
Devízové ohlášky k vývozu praženej železnej rudy III.
36. (november) 1942 9
Devízové ohlášky k vývozu praženej železnej rudy III.
37. (december) 1942 9
Devízové ohlášky k vývozu praženej železnej rudy III.
38. (január) 1943 9
Devízové ohlášky k vývozu praženej železnej rudy III.
39. (február) 1943 10
Devízové ohlášky k vývozu praženej železnej rudy I.
40. (marec) 1943 10 - 11
Devízové ohlášky k vývozu praženej železnej rudy I.
41. (apríl) 1943 11
Devízové ohlášky k vývozu praženej železnej rudy I.

42.	(jún) 1943	12
	Devízové ohlášky k vývozu praženej železnej rudy I.	
43.	(1. - 16. júl) 1943	12
	Devízové ohlášky k vývozu praženej železnej rudy I.	
44.	(1. - 21. august) 1943	12
	Devízové ohlášky k vývozu praženej železnej rudy I.	
45.	(1. - 16. september) 1943	13
	Devízové ohlášky k vývozu praženej železnej rudy I.	
46.	(október) 1943	13
	Devízové ohlášky k vývozu praženej železnej rudy I.	
47.	(október) 1943	13
	Devízové ohlášky k vývozu praženej železnej rudy III.	
48.	(november) 1943	13 - 14
	Devízové ohlášky k vývozu praženej železnej rudy I.	
49.	(november) 1943	14
	Devízové ohlášky k vývozu praženej železnej rudy III.	
50.	(december) 1943	14
	Devízové ohlášky k vývozu praženej železnej rudy I.	
51.	(december) 1943	14
	Devízové ohlášky k vývozu praženej železnej rudy III.	
52.	(január) 1944	15
	Devízové ohlášky k vývozu praženej železnej rudy I.	
53.	(január) 1944	15
	Devízové ohlášky k vývozu praženej železnej rudy III.	
54.	(február) 1944	15
	Devízové ohlášky k vývozu praženej železnej rudy III.	
55.	(marec) 1944	15
	Devízové ohlášky k vývozu praženej železnej rudy III.	

2. Devízové ohlášky k vývozu mangánovej rudy.

56.	(júl) 1941	16
	Devízové ohlášky k vývozu mangánovej rudy.	
57.	(august) 1941	16
	Devízové ohlášky k vývozu mangánovej rudy.	
58.	(25. február) 1942	16
	Devízové ohlášky k vývozu mangánovej rudy.	
59.	(marec) 1942	16
	Devízové ohlášky k vývozu mangánovej rudy.	
60.	(3. - 28. apríl) 1942	16
	Devízové ohlášky k vývozu mangánovej rudy.	
61.	(13. - 31. júl) 1942	16
	Devízové ohlášky k vývozu mangánovej rudy.	
62.	(august) 1942	16
	Devízové ohlášky k vývozu mangánovej rudy.	
63.	(september) 1942	16
	Devízové ohlášky k vývozu mangánovej rudy.	
64.	(október) 1942	16
	Devízové ohlášky k vývozu mangánovej rudy.	
65.	(november) 1942	17
	Devízové ohlášky k vývozu mangánovej rudy.	
66.	(december) 1942	17
	Devízové ohlášky k vývozu mangánovej rudy.	
67.	(január) 1943	17
	Devízové ohlášky k vývozu mangánovej rudy.	
68.	(február) 1943	17
	Devízové ohlášky k vývozu mangánovej rudy.	
69.	(marec) 1943	17
	Devízové ohlášky k vývozu mangánovej rudy.	
70.	(apríl) 1943	17
	Devízové ohlášky k vývozu mangánovej rudy.	

71.	(máj) 1943	18
	Devízové ohlášky k vývozu mangánovej rudy.	
72.	(september) 1943	18
	Devízové ohlášky k vývozu mangánovej rudy.	
73.	(október) 1943	18
	Devízové ohlášky k vývozu mangánovej rudy.	
74.	(november) 1943	18
	Devízové ohlášky k vývozu mangánovej rudy.	
75.	(december) 1943	18
	Devízové ohlášky k vývozu mangánovej rudy.	

3. Devízové ohlášky k vývozu barytu.

76.	(16. - 23. apríl) 1942	18
	Devízové ohlášky k vývozu barytu.	
77.	(11. - 30. máj) 1942	18
	Devízové ohlášky k vývozu barytu.	
78.	(1. - 5. jún) 1942	18
	Devízové ohlášky k vývozu barytu.	
79.	(1. - 7. jún) 1943	18
	Devízové ohlášky k vývozu barytu.	

4. Zošity kontrolných listov pre hromadné povolenie vývozu.

80.	(26. máj) 1942 - (1. júl) 1942	19 - 20
	Zošity kontrolných listov pre hromadné povolenie vývozu praženej železnej rudy i. č. 85 356.	
81.	(6. júl) 1942 - (13. november) 1942	20
	Zošity kontrolných listov pre hromadné povolenie vývozu barytu č. 95 937 a 99 027.	
82.	(1 júl) 1942 - (30. december) 1942	20
	Zošity kontrolných listov pre hromadné povolenie vývozu mangánovej	

rudý č. 103 634, 145 389, 150 295, 153 684.

83.	(11. jún) 1943 - (31. júl) 1943	20 - 21
	Zošity kontrolných listov pre hromadné povolenie vývozu praženej železnej rudy I. č. 339 322, 348 690.	
84.	(31. máj) 1943 - (31. júl) 1943	22
	Zošity kontrolných listov pre hromadné povolenie vývozu praženej železnej rudy III. č. 330 234, 339 323, 348 689.	
85.	(22. január) 1943 - (22. jún) 1943	22 - 23
	Zošity kontrolných listov pre hromadné povolenie vývozu mangánovej rudy č. 150 295, 153 684, 168 609, 170 303, 301 339, 309 852, 331 542, 345 666.	
86.	(11. jún) 1943 - (23. jún) 1943	23
	Zošit kontrolných listov pre hromadné povolenie vývozu barytu č. 331 807.	
87.	(31. január) 1944	23
	Zošit kontrolných listov pre hromadné povolenie vývozu praženej železnej rudy III. č. 400 828.	

5. Rôzny účtovný materiál.

88.	(31. december) 1937 - (1. január) 1941	23
	Účtovné súvahy.	
89.	(január - jún) 1944	23
	Zoznamy výdavkov v hotovosti.	
90.	(1. júl) 1945 - (30. apríl) 1946	23
	Pokladničné príjmové doklady.	
91.	(1. jún) 1945 - (31. júl) 1946	23
	Pokladničné výdavkové doklady.	

Register menný a miestny.

Bratislava	6, 7
Handlová	15
Chuda Ján	12
Kežmarok	14
Klein Karol	11
Krompachy	6
Levoča	10
Moravská Ostrava	7, 18
Niklas A.	14
Pittel a Brauswetter	13
Poprad	13, 16
Porubjak Ján Dr.	6
Rozhon Artur	12
Rudňany	8, 12
Schäffer Martin	10
Slovinky	6
Spišská Nová Ves	11
Stehlík a spol.	15
Šašinka Jozef	16

Register vecný.

baryt	76 - 79
devízové ohlášky	20 - 79
korešpondencia	8 - 17
Krompašské závody na meď Bratislava	4
objednávky	18, 19
ohlášky devízové	20 - 79
ruda manganová	56 - 75
ruda pražená železná	20 - 55
Slovenská národná banka Bratislava	7
Vitkovické banské a hutné ťažiarstvo v Moravskej Ostrave	7, 9, 18
zápisnice	2 - 5
zošity kontrolných listov	80 - 87

SNA, Slovenský banský archív

Obsah.

Úvod

Zoznam použitých skratiek

I. Spisový materiál

A. Podací protokol

B. Spisy

1. Zápisnice zo zasadnutí

2. Právne záležitosti

a/ Organizačnoprávne

b/ Majetkoprávne

3. Korešpondencia

4. Objednávky

II. Účtovné písomnosti

1. Devízové ohlášky k vývozu praženej železnej rudy I. a III.

2. Devízové ohlášky k vývozu praženej manganovej rudy

3. Devízové ohlášky k vývozu barytu

4. Zošity kontrolných listov pre hromadné povolenie vývozu

5. Rôzny účtovný materiál

Názov fondu: "RUDA" banské a hutnícke závody, úč. spol. v Rudňanoch, hlavná správa
v Bratislave

Značka fondu: RB

Časový rozsah: (1937) 1941 - 1946

Počet inventárnych jednotiek: 91

Počet evidenčných jednotiek: 24

Stav ku dňu: 31. V. 1977

Fond usporiadal: Jozef Surovec

Inventár zostavil: Jozef Surovec

Inventár shválil: Jozef Gind ICS.

Počet strán: 21

Počet exemplárov: 5

Prepísala: Margita Buzalková

SNA, Slovenský banský archív